

paragraf (d) om principperne for den internationale handel udviklede sig sådan, at Danmark, Sverige og Finland sammen med bl. a. Irland og Italien ikke deltog i afstemningen, medens Norge afstod. Når visse af de vestlige lande, dog ikke de nordiske, afstod på paragraf (d), må det ses på baggrund af, at paragraffen opfattedes som rettet imod de olieudvindende lande. De kommunistiske lande forsøgte at få udeladt henvisningen til 1 pct.-målsætningen i paragraf (b), men deres ændringsforslag forkastedes med kun 8 stemmer for, 86 stemmer imod, og 5 som afstod.

Paragrafferne blev vedtaget med følgende stemmetal: Paragraf (a) 90-0-1, paragraf (b) 91-0-8 (østlande), paragraf (c) enstemmigt, paragraf (d) 79-0-17 og paragraf (e) 69-0-10.

En af Sverige med Holland som medforlagsstiller fremlagt tekst til ny paragraf om gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger til beskyttelse og forbedring af de menneskelige omgivelser på både nationalt og internationalt niveau blev enstemmigt vedtaget, jfr. paragraf 25 (a).

Spørgsmålet om udnyttelsen af havbunden og dens undergrund omtales i deklarationens artikel 25 (b), efter at en af Ceylon og Tyrkiet formuleret paragraf blev vedtaget med 94-0-9 (østlande). Et af Sovjetunionen fremsat forslag om, at udnyttelsen skal ske i henhold til passende aftaler og principperne i folkeretten, blev forkastet, idet 48 stemte imod, 7 stemte for, og 38 afstod. Den vedtagne formulering svarer til den, som er anvendt af komiteen om den fredelige udnyttelse af havbunden og dens undergrund, og som udtaler, at udnyttelsen skal ske i henhold til passende internationale regimer.

Allerede i kommissionen for social udvikling og i ECOSOC havde de vestlige lande taget kraftigt afstand fra den i artikel 26 indeholdte paragraf, hvorefter krigsskadeserstatninger for sociale eller økonomiske skader som følge af angreb eller ulovlig besættelse opregnes blandt deklarationens midler og metoder. I den danske regerings kommentar til det oprindelige deklarationsudkast blev paragraffen kaldt uacceptabel på grund af sit politiske indhold. Andre lande henviste til, at den opererede med udefinerede begreber som f. eks. angreb. Ingen af de underhåndsdrøftelser, som før-

tes med henblik på at få paragraffen slettet eller ændret gav dog resultat, bl. a. som følge af de arabiske landes absolutte modstand og dermed også en stor del af de øvrige afro-asiatiske landes.

Inden afstemningen om paragraffen blev enhver diskussion udelukket ved en procedureafstemning, hvor et forslag fra UK om afholdelse af en debat blev nedstemt med 24-(overvejende vestlige lande)-57-35.

Paragraffen vedtoges ved afstemning ved navneopråb med 58-0-51. De nordiske lande var blandt dem som afstod; latinamerikanske og flere afro-asiatiske lande afstod ligeledes; medens Frankrig stemte for. Danmark afgav en stemmeforklaring, i hvilken det udtaltes, at man ikke fandt, at krigsskadeserstatninger burde indgå i en deklaration om social fremskridt inden for rammerne af en rolig udvikling, som i det store og hele burde indskrænke sig til midler og metoder, som kan vedtages af den enkelte stat ved dens egen beslutning. Der udtryktes frygt for, at paragraffen ville svække deklarationen.

Det oprindelige deklarationsudkast indeholdt en kortfattet henvisning til, at ressourcer, som blev frigjort ved en generel og fuldstændig nedrustning, skulle anvendes til økonomiske og sociale fremskridt og til alle folks vel.

På grundlag heraf fremsattes to ændringsforslag, hvoraf det ene introduceredes af den omtalte u-landsgruppe og kun kom til at adskille sig på mindre væsentlige punkter fra den oprindelige formulering, jfr. artikel 27 (a). Det andet introduceredes af Sovjetunionen og indeholdt i den form, det blev vedtaget, en henstilling om at træffe foranstaltninger mod nedrustning, heriblandt fuldstændigt forbud mod prøvesprængninger af kerne-våben, udvikling, produktion og oplagring af kemiske og bakteriologiske våben samt forebyggelse af forurening af havene, søer og floder med kerne-våbenaffald, jfr. artikel 27 (b).

Fra vestlig side var man lige fra starten betænkelig ved at lade deklarationen indeholde nogen henvisning til nedrustningsspørgsmålet, og fremsættelsen af det sovjetiske forslag mødte derfor meget kraftig modstand fra vestlig side og var en meget væsentlig årsag til, at så stort et antal af de vestlige lande afstod ved afstemningen om kapitel III i udvalget. Man fandt, at forsla-